

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou ve věci žalobce: **R. P.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2013, č. j. OAM-291/ZA-ZA02-ZA08-2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 11. 2013, č. j. OAM-291/ZA-ZA02-ZA08-2013, rozhodl žalovaný o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že žádost je nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon

o azylu“). Řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

V zákonné lhůtě podal žalobce žalobu, v níž uvedl, že žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice podal opakovaně z důvodu obavy o svůj život a životy svých blízkých a současně z důvodu svého zdravotního stavu, kdy k podložení svých tvrzení přiložil ke své žádosti lékařskou zprávu ze dne 27. 8. 2013. Žalovaný zhodnotil důvody žádosti, v porovnání s důvody uváděnými v předcházejícím řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dospěl k závěru, že žalobce v žádosti ze dne 9. 9. 2013 uvedl totožné důvody jako v žádosti ze dne 23. 2. 2010. Se závěry žalovaného nesouhlasí, neboť v řízení o žádosti ze dne 23. 2. 2010, ve kterém odůvodňoval žalobce svou žádost mj. i svým zdravotním stavem, byl žalovaným proveden výslech ošetřujícího lékaře žalobce, který k otázce vlivu vycestování z území ČR do na zdravotní stav jmenovaného sdělil, že zhodnocení přísluší znaleckému zkoumání z oboru psychiatrie a z tohoto důvodu se nemůže k věci vyjádřit. Žalovaný nepřistoupil k provedení znaleckého zkoumání soudním znalcem z oboru psychiatrie, uvedený důkaz pokládal za nadbytečný. Obavy žadatele i zástupce jeho právní zástupkyně z rapidního zhoršení zdravotního stavu dotyčného v případě návratu do vlasti považoval za účelové a spekulativní.

Ke druhé žádosti ze dne 9. 9. 2013 přiložil lékařskou zprávu z oboru psychiatrie MUDr. Hany Morávkové ze dne 27. 8. 2013. Z těchto důvodů proto nelze souhlasit s tvrzením správního orgánu, že byla podaná totožná žádost neobsahující nové skutečnosti. Z obsahu lékařské zprávy vyplývá, že návrat do z hlediska psychiatrického není vhodný, lze předpokládat dekompenzaci stavu, zhoršení ve smyslu nárůstu anxiet nespavosti, neschopnosti adaptovat se. Z těchto důvodů bylo doporučeno setrvání v ČR. Dále uvedl, že zhoršení zdravotního stavu na území není toliko z důvodu odlišné úrovně zdravotní péče poskytované na území a České republiky, ale je zapříčiněno zejména vlivem prostředí, které způsobuje žalobci vyvolávání zdravotních komplikací vlivem vzpomínek, posttraumatického stresu i obavy o svůj život.

V písemném vyjádření ze dne 20. 1. 2014 uvedl správní orgán, že byť žalobce důvody své opakované žádosti a zároveň nenahraditelnou újmu, která by mu měla vzniknout výkonem napadeného rozhodnutí, spatřuje v hrozbě zhoršení jeho zdravotního stavu v případě návratu do, má za to, že v daném případě o nenahraditelnou újmu se nejedná. I když lékařská zpráva hovoří o předpokladu zhoršení stavu, ve smyslu nárůstu anxiet nespavosti, neschopnosti adaptovat se a hovoří o vhodnosti (nikoliv nutnosti) setrvání v ČR, žalobci nic nebrání podniknout kroky k úpravě svého pobytu pomocí příslušných institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, pokud je pro něj pobyt v České republice příznivější, a to i za předpokladu, že by vyřízení takového pobytu bylo spjato s nutností opustit na čas území České republiky. Žalovaný již v prvním řízení o udělení mezinárodní ochrany meritorně posoudil, že jmenovanému v případném návratu do vlasti nebrání žádná objektivní překážka, která by byla relevantní z hlediska zákona o azylu, a to ani s ohledem na jeho zdravotní stav, který byl zcela náležitě posouzen. Žalovaný proto navrhl, aby žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.

Ze správního spisu soud zjistil, že v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žalobce uvedl, že je ženatý, manželka a jejich dva synové rovněž žádají o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Má státní občanství, národnost arménskou. Vlast opustil v roce 2007 z důvodu problémů s lidmi, kteří se mu chtěli pomstít za to, že pobodal policistu. Ke konfliktu došlo kvůli urážkám vůči jeho manželce, která má částečně ázerbájdžánský původ, neboť její babička pocházela z Policisté obtěžovali i žalobce. Byl odsouzen k léčbě v psychiatrické léčebně, odkud po třech měsících utekl. Otec ho odvezl do, kvůli zmíněným potížím jej později zavraždili. V Ruské federaci pobýval do roku 2009, občas se vracel do V červnu roku 2009 se setkal s ostatními členy své rodiny na, společně odjeli do, kde požádali o mezinárodní ochranu. Protože jim byla vystavena česká víza, v únoru roku 2010 byli převezeni do ČR. Tato země je jeho cílovou zemí, v případě návratu do vlasti se obával o svůj život i život ostatních členů rodiny. Uvedl, že opustila i jeho matka a bratr, bylo jim vyhrožováno. Za pobytu v ČR se jeho zdravotní stav zlepšil, je pod lékařskou kontrolou, originál lékařské zprávy MUDr. Hany Morávkové, Psychiatrická ordinace Brno ze dne 27. 8. 2013 je založen ve správním spise.

Vzhledem ke splnění zákonných podmínek soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

Posouzení věci Krajským soudem v Brně:

Krajský soud v Brně zdůrazňuje, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je zcela mimořádný institut, jehož smyslem je ochrana cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu nebo případně pocítují důvodnou obavu z hrozby nebezpečí vážné újmy ve věci jejich potenciálního návratu do země původu. Správní orgán tak v případě opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřipustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, dle kterého: *„žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podá-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodu pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.“* Výklad citovaného ustanovení a jeho aplikace ve vztahu ke konkrétním skutkovým okolnostem je přitom předmětem sporu projednávané věci.

V této souvislosti soud předesílá, že citované ustanovení bylo do zákona o azylu nově doplněno zákonem č. 379/2007 Sb. (s účinností ode dne 21. 12. 2007), a to v souladu se směrnicí Rady 2005/85/Es ze dne 1. 12. 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“); jedná se tedy o důsledek transpozice procedurální směrnice, kterou Česká republika provedla právě výše uvedeným zákonem s cílem postihnout případy opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany podávaných ze stejných důvodů jako žádosti předchozí. Článek 25 odst. 2 procedurální směrnice totiž stanoví konkrétní případy, kdy členské státy mohou považovat žádost za nepřipustnou s tím, že pod písmenem f) je stanoven případ, kdy žadatel po pravomocném rozhodnutí podal stejnou žádost.

Tato výchozí pozice pro posouzení žádosti jako nepřípustné je pak dále rozvinuta v článku 32 procedurální směrnice, který blíže řeší případy opakovaných (následných) žádostí o udělení mezinárodní ochrany v témže členském státě s tím, že tyto žádosti nejprve podléhají předběžnému posouzení. V jeho rámci je pak posuzováno, zda opakovaná žádost obsahuje nové skutečnosti či zjištění, které významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele za uprchlíka podle směrnice Rady 2004/83/Es ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohly žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (článek 32 odst. 4). Pokud tomu tak je, mohou členské státy rozhodnout o dalším posuzování žádosti, a to za předpokladu, že dotýčný žadatel nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést tyto nové skutečnosti či zjištění, zejména při využití svého práva na účinný opravný prostředek (článek 32 odst. 6).

Ust. § 10a písm. e) zákona o azylu je tedy jakousi transpoziční syntézou problematiky podání opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tak, jak je upravena v procedurální směrnici. Z díkce citovaného ustanovení zákona o azylu lze přitom dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat:

- 1) je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění;
- 2) musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení.

Ad 1) Za nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurálních směrnic nutno považovat nikoliv jakékoliv nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoliv smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady.

Ad 2) Ve vztahu k druhé z uvedených podmínek je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 2. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86, www.nssoud.cz „Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.“ Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, www.nssoud.cz, v němž bylo uvedeno, že: „Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.“ Proto pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele, a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57, www.nssoud.cz, dle kterého: „...byla-li by matka nezletilé stěžovatelky v dalším řízení před správním orgánem úspěšná, tj. bylo-li by shledáno, že je v zemi původu pronásledována, resp. byl-li by shledán její odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu nebo hrozba nebezpečí vážné újmy, mohla by v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany uspět i její nezletilá dcera.“

Lze tedy uzavřít, že ust. § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí tak, jako tomu svědčí skutkové okolnosti projednávané věci.

Soud zjistil ze správního spisu, že žalobce podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 23. 2. 2010, o níž bylo vedeno správní řízení pod sp. zn. OAM-72/ZA-06-ZA14-2010.

Ve správním řízení uvedl, že je ženatý, má arménské státní občanství, národnost arménskou. Ženatý je 12 let, v manželství se mu narodily dvě děti, nyní ve věku 8 a 10 let. Od roku 1987 je členem politické strany „HHŠ“ (Arménské celonárodní hnutí). Vlast naposledy opustil v únoru roku 2008, měl problémy s lidmi, kteří se mu chtěli pomstít za to, že pobodal jejich známého. Bylo to kvůli urážkám vůči jeho manželce, která má částečně ázerbajdžánský původ. Vzhledem k psychickému onemocnění mu bylo uloženo vykonání ústavní psychiatrické léčby. Na policii se dobrovolně sám přihlásil, následně si podřezal žíly. V roce 2007 mu jeho otec zařídil vycestování do V roce 2008 se kvůli hlasování v prezidentských volbách vrátil do vlasti v naději, že bude prezidentem zvolen Levon Ter-Petrosjan. K tomu však nedošlo, proto při následných nepokojích opět odjel do Moskvy. V dubnu roku 2008 se v sešel se svým otcem, kterého tam později zabili. Do ČR přicestoval se svou manželkou a dětmi dne 15. 2. 2010, v ČR chce s rodinou zůstat. O mezinárodní ochranu se rozhodl požádat z důvodu hrozby nebezpečí jeho života, a to poté, co došlo k otcovu zabití. Nechtěl dál žít ani v, neměl přístup k pravidelné lékařské péči. Rodina za ním do odjet nemohla, jelikož v se velmi obtížně vyřizují doklady k pobytu. Nebyl členem žádné politické strany, pouze sympatizoval s uskupením „Arménský národní kongres“. Od svých 14 let trpěl psychickými problémy, opakovaně se podrobil

ústavní psychiatrické léčbě, dostával tlumící léky, po kterých zejména spal. V případě návratu do vlasti se obával o svůj život, i život svých rodinných příslušníků, obával se i o zhoršení jeho zdravotního stavu, neboť léčba v ČR probíhala jiným způsobem než v Zdravotní stav během pobytu v ČR se výrazně zlepšil. V průběhu řízení doložil lékařské zprávy o zdravotním stavu, poslední ze dne 2. 1. 2012, kde byla uvedena diagnóza z Arménie – organická porucha osobností a chování s psychotickými stavy následně lebečně-mozkového traumatu, v ČR - posttraumatická stresová porucha, organická úzkostná porucha-organický psychosyndrom. Ve správním spise se dále nalézá i svědecká výpověď ošetřujícího lékaře MUDr. Kamila Krömera ze dne 8. 8. 2012, potvrzující, že žalobce je v evidenci psychiatrické ambulance Nemocnice s poliklinikou v Havířově od března roku 2010, trpí organickou úzkostnou poruchou, je léčen i pro posttraumatickou stresovou poruchu. Obě diagnózy lze charakterizovat jako závažné s dlouhou dobou léčení a nepříznivou prognózou. Jmenovaný svědek dále vypověděl, že nezná úroveň psychiatrické péče v, nemohl proto posoudit, zda zdravotní stav žadatele je vázán pouze na lékařskou péči v ČR.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 10. 2012 nebyla jmenovanému udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Na základě podané žaloby rozhodnutím Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2013, č. j. 22 Az 19/2012-40 byla žaloba zamítnuta. Žalobce podal kasační stížnost, rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 3 Azs 13/2013-21 byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost.

Porovnáním důvodů, které vedly žalobce k podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany s důvody uváděnými v současné žalobě podané dne 9. 9. 2013, bylo konstatováno, že tyto jsou shodné, pokud se týká popisu potíží ve vlasti z důvodu ochrany jeho manželky, která má částečně ázerbájdžánský původ po své babičce, kdy při vyvolaném konfliktu pobodal policistu, dále z důvodu jeho zdravotního stavu, psychických potíží. Skutkově se tudíž jedná o stejné okolnosti, jen s tím rozdílem, že psychické obtíže byly upřesněny a doloženy citovanou lékařskou zprávou z oboru psychiatrie potvrzující žalobcův zdravotní stav, který však byl znám žalovanému již z předcházejícího správního řízení.

Z výše uvedených důvodů soud ve shodě s právním názorem žalovaného konstatuje, že ve věci byly naplněny zákonné podmínky stanovené § 10a písm. e) zákona o azylu, a proto žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná žalobcem na území ČR byla správně shledána nepřijatelnou.

Ve světle výše uvedeného dospěl soud k závěru, že žaloba je nedůvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Soud shodně s odůvodněním rozsudku ze dne 21. 3. 2013, č. j. 22 Az 19/2012-40 zdůrazňuje, že žalobce má možnost upravit si pobyt v ČR právními prostředky podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, pokud je pro něj pobyt v České republice příznivější, a to i za předpokladu, že by vyřízení takového pobytu bylo spjato s nutností opustit na čas území České republiky.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. února 2014

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová